

Zenon Zajdlie

Współpraca straży pożarnych województwa lubuskiego i Brandenburgii

Streszczenie

Tekst podejmuje ważny temat współpracy transgranicznej straży pożarnych z Polski i Niemiec. Kształtowanie współpracy transgranicznej na poziomie województwa jest zadaniem Komendanta Wojewódzkiego PSP i przebiega w oparciu o istniejące umowy i porozumienia wypracowane na poziomie centralnym. Z zapisów Ustawy o PSP wynika, że Komendant Wojewódzki PSP ma za zadanie kierowanie jednostek organizacyjnych PSP z obszaru województwa do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granice państwa.

Słowa kluczowe: Państwowa Straż Pożarna, współpraca transgraniczna

Globalizacja zagrożeń powoduje konieczność nieustannego pogłębiania współpracy międzynarodowej Państwowej Straży Pożarnej. Współpraca ta polega zarówno na wzmacnianiu współpracy dwustronnej, jak i działalności na forum organizacji międzynarodowych podejmujących problematykę pożarnictwa, ratownictwa, ochrony ludności, przeciwdziałania klęskom żywiołowym i awariom technologicznym oraz ich skutkom. W zakresie współpracy dwustronnej oprócz współpracy z sąsiadami rozwijane są także kontakty z innymi państwami. Wielostronna współpraca jest realizowana w ramach następujących organizacji międzynarodowych: ONZ, UE, NATO, OECD, Rady Państw Morza Bałtyckiego, Grypy Wyszehradzkiej, Inicjatywy Środkowoeuropejskiej. Ponadto przedstawiciele PSP aktywnie działają w międzynarodowych organizacjach pożarniczych takich jak: Międzynarodowe Stowarzyszenie Służb Ratowniczych i Pożarniczych (CTIF), federacja Europejskich Związków Straży Pożarnych (FEU), Europejskiej Federacji Sportów Pożarniczych (ESF), Międzynarodowej Organizacji Psów Ratowniczych (IRO).

Polska podejmuje szeroko zakrojone działania mające na celu pełną integrację ze strukturami Unii Europejskiej w każdej dziedzinie funkcjonowania życia społecznego. Jednym z kierunków realizowanym w tym zakresie jest działanie na rzecz osiągnięcia standardów unijnych w funkcjonowaniu służb ratowniczych. Wśród najważniejszych działań prowadzonych w tej dziedzinie jest dostosowanie

standardów alarmowania i powiadamiania służb ratowniczych z pełnym wdrożeniem numeru alarmowego 112 prawidłowo realizowana współpraca transgraniczna na wielu płaszczyznach, w tym na płaszczyźnie zapewniającej bezpieczeństwo obywateli, jest gwarantem osiągnięcia pełnej integracji poprzez przyjęcie i wypracowanie funkcjonujących w krajach europejskich standardów postępowania ratowniczego, wyposażenia sprzętowego, a co za tym idzie podniesienia poziomu bezpieczeństwa swoich obywateli oraz obywateli innych państw odwiedzających nasz kraj. Zadanie to może zostać osiągnięte jedynie poprzez wzorowo przebiegającą współpracę służb ratowniczych obu państw, realizujących wspólne przedsięwzięcia transgraniczne. Do takich zaliczyć należy organizację wspólnych ćwiczeń ratowniczych, spotkań, konferencji, ale również tworzenie podstaw w zakresie wspólnych dokumentacji planistycznych umożliwiających wzajemne współdziałanie służb podczas wystąpienia sytuacji kryzysowych.

Współpraca międzynarodowa w Państwowej Straży Pożarnej prowadzona jest na poszczególnych poziomach kompetencji jednostek organizacji PSP.

Komendant Główny PSP w zakresie zadań określonych w Ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 roku, o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2006 r., nr 96, poz. 667, z późn. zm.), zobowiązany został do prowadzenia współpracy międzynarodowej, udziału w przygotowywaniu i wykonywaniu umów międzynarodowych w zakresie określonym w ustawach i tych umowach oraz kierowania jednostek organizacyjnych PSP do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granice państwa. Efektem realizacji tego zadania jest szereg umów podpisanych w dziedzinie zapobiegania katastrofom naturalnym, awariom technicznym i innym poważnym wypadkom, a także przewidującym przygotowanie do prowadzenia wspólnych działań ratowniczych, jak również akcji humanitarnych. W ramach tych umów utrzymywane są kontakty z centralnymi urzędami państw, które zawarły z Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe w dziedzinie współpracy ratowniczej i ochrony ludności.

Przedstawiciele PSP biorą udział w pracach międzynarodowych organizacji pożarniczych. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- Międzynarodowe Stowarzyszenie Służb Pożarniczo- Ratowniczych CTIF;
- Federacja Stowarzyszeń Straży Pożarnych UE FEU;
- Europejska Federacja Sport ESF.

Komenda Główna PSP intensywnie rozwija współpracę w ramach Unii Europejskiej w zakresie ratownictwa i ochrony ludności. Polski punkt kontaktowy wyznaczony w ramach mechanizmu ułatwiającego wzmocnioną współpracę w interwencjach ochrony ludności, umiejscowiony w Krajowym Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności w Warszawie, na bieżąco otrzymuje informacje

z Centrum Monitoringu i Informacji (MIC) w Brukseli o potrzebach w zakresie udzielenia pomocy państwom dotkniętym katastrofą.

Kształtowanie współpracy transgranicznej na poziomie województwa jest zadaniem Komendanta Wojewódzkiego PSP i przebiega w oparciu o istniejące umowy i porozumienia wypracowane na poziomie centralnym. Z zapisów Ustawy o PSP wynika, że Komendant Wojewódzki PSP ma za zadanie kierowanie jednostek organizacyjnych PSP z obszaru województwa do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granice państwa. Prawidłowe wypełnienie tego zadania w przypadku potrzeby udzielenia takiej pomocy, wymaga od jednostek organizacyjnych PSP na terenie województwa, szczególnie jednostek przygranicznych, realizacji wielu przedsięwzięć mających na celu wypracowanie i przygotowanie mechanizmów i procedur w zakresie współpracy dwustronnej. W związku z powyższym współpraca transgraniczna na terenie województwa lubuskiego prowadzona jest na dwóch poziomach organizacyjnych:

- poziomie wojewódzkim;
- poziomie powiatowym.

Współpraca na poziomie wojewódzkim dotyczy przede wszystkim realizacji zapisów umów i porozumień centralnych. Dokumentem wyjściowym w zakresie współpracy w przypadku województwa lubuskiego z jednostkami ratowniczymi Republiki Federalnej Niemiec jest Umowa między Republiką Federalną Niemiec a Rzeczpospolitą Polską o wzajemnej pomocy podczas katastrof i klęsk żywiołowych lub innych poważnych wypadków z dnia 10 kwietnia 1997 roku. Następnym wejściem w życie powyższej umowy oraz potrzebą uszczegółowienia zakresu współpracy było podpisanie w Ślubicach w dniu 18 lipca 2002 roku porozumienia pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej a Ministrem Spraw Wewnętrznych Brandenburgii o wzajemnej pomocy podczas katastrof, klęsk żywiołowych i innych poważnych wypadków.

Uściśleniu współpracy transgranicznej służą podpisane przez Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie: Deklaracja o przyjacielskiej współpracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przed katastrofami pomiędzy LSTE Eisenhüttenstadt a KW PSP w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 marca 2007 roku oraz Deklaracja o przyjacielskiej współpracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przed katastrofami pomiędzy Dyrektorem Brandenburskich Straży Pożarnych a KW PSP w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 października 2008 roku.

Przebieg współpracy w zakresie wypełnienia wspólnych zobowiązań zawartych w powyższych dokumentach przybiera różne formy w ramach przyjmowanych przez strony planów działania. Planowanie to dotyczy zarówno organizacji ćwiczeń,

manewrów i konferencji z udziałem służb ratowniczych, jak również możliwości prowadzenia wspólnych inwestycji i pozyskiwania na te cele środków finansowych, wspólnych ćwiczeń i szkoleń. Realizowane zagadnienia współpracy z zagranicą dotyczą min. Spotkań i wizyt roboczych, udziału w imprezach okolicznościowych, organizacji zawodów i imprez sportowych, ćwiczeń łączności, akcji i zabezpieczenia imprez masowych, wymiany informacji, realizacji wspólnych projektów unijnych. W zakresie powyższej współpracy Komenda Wojewódzka PSP w Gorzowie Wlkp. współpracuje z Referatem Ochrony przeciwpożarowej i przed Katastrofami w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Brandenburgii, Brandenburską Szkołą Ochrony Przeciwpożarowej i przed Katastrofami w Eisenhüttenstadt (LSTE), Brandenburskim Związkiem Straży Pożarnych, Związkiem Krajowym Federalnej Służby Pomocy Technicznej na kraje związkowe Berlin, Brandenburgia, Saksonia- Anhalt (THW), Berlińską Strażą Pożarną oraz Zawodową Strażą Pożarną we Frankfurcie n. Odrą.

Współpraca na poziomie powiatowym kształtowana jest głównie na potrzeby wypełnienia warunków współpracy na poziomie lokalnym. Odbywa się w oparciu o podpisane szczegółowe porozumienia o przyjacielskiej współpracy i wzajemnej pomocy w zakresie ochrony przeciwpożarowej i zwalczania skutków klęsk żywiołowych na poziomie powiatów oraz w oparciu o przyjęte plany współpracy. Jednym z celów tej współpracy jest również możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach programów współpracy transgranicznej. W tym zakresie Państwowa Straż Pożarna i jednostki ochrony przeciwpożarowej na poziomie powiatu współpracują głównie z jednostkami straży pożarnej z Niemiec działającymi na terenie powiatu oraz jednostkami THW.

Cooperation of fire brigades from the Lubuskie Voivodeship and Brandenburg

Abstract

The text deals with an important topic of cross-border cooperation between fire brigades from Poland and Germany. Shaping cross-border cooperation at the voivodeship level is the task of the Voivodeship Commander of the State Fire Service and is based on the existing contracts and agreements developed at the central level. The provisions of the Act on the State Fire Service show that the Provincial Commander of the State Fire Service is responsible for directing the organizational units of the State Fire Service from the voivodeship to rescue and humanitarian actions outside the state.

Keywords: State Fire Service, cross-border cooperation